

# Metsähallituksen vastine osoitti

**L**apin Kullankaivajain Liitto Ry (KKL) pyysi Metsähallitukselta (MH) selvitystä Metsähallituksen edustajan Valtion Talouden Tarkastusviraston (VTV) toiminnantarkastusraporttiin antamista tiedoista. KKL:n mielestä esiintuodut ongelmat olivat tarkoitushakuisia ja liioiteltuja. Tästä kerrottiin edellisessä Prospäkkäriissä 4/2007.

Moisella liioittelulla jossakin hallinnon tarkastusraportissa ei normaalisti olisi ollut mitään väliä, mutta kun asia tuli julkiseksi juuri kaivoslain valmistumisen alla, niin pelkona oli, että esitetyt väitteet vaikuttavat lain sisältöön. Siksi asia haluttiin perusteellisesti selvittää.

Nyt MH on antanut vastineen, jossa kuvaillee 22 ongelmalliseksi koettua tapausta, joihin VTV:n raportin väitteet perustuvat. Tämä vastine osoittaa, että KKL:n esittämä epäily ongelmien määrästä tai vakavuudesta on ollut oikea. Tapaukset ovat olleet yksittäisiä ja niitä on ollut hyvin vähän.

Parin tapauksen korostaminen ja nostaminen ongelmaksi on asiaton, sillä KTM:n kaivosrekisterin mukaan valtauksia on ollut voimassa 25 viime vuoden aikana yhteensä 2021. Ongelma-  
taajuus on promilleluokkaa. Aineistosta voisi perustellusti väittää, että ongelmia ei ole.

VTV:n raportissa kahdessa eri kohdassa nostettiin esille sellainen ongelma, että samalle henkilölle toistuvasti myönnetään uusia valtauksia, vaikka henkilö ei ole asianmukaisesti hoitanut entisiä velvoitteitaan. KKL:n käsityksen mukaan tällaisia ongelmia on aiheuttanut vain yksi henkilö ja kyseisen kaltainen menettely on hyvin harvinaista.

MH:n vastaus vahvistaa KKL:n käsityksen: On vain yksi henkilö, joka on toistuvasti jättänyt velvoitteensa hoitamatta ja jolle on silti myönnetty uusi valtaus.

Toinen väite oli se, että vakuusmaksut ovat olleet liian pieniä, eivätkä ne riitä siivoussuoihin ja maanomistaja joutuisi omilla kustan-

nuksillaan hoitamaan ongelmatapausten asiat kuntoon. KKL:n käsitys oli, että vakuusmaksuja on ehkä joitakin kertoja käytetty, mutta ei ole tietoa, ovatko varat riittäneet. KKL vaati väitteiden tueksi tilastoja.

MH kertoo vastineessaan, että ”Metsähallitus on käyttänyt vakuutta vain muutaman kerran” ja että ”MH:n toimesta ja kustannuksella on vuosien varrella useita kertoja siivottu päätyneitä valtauksia”. Mutta annetussa tapausluettelossa vakuusmaksuja on käytetty yhden kerran ja MH:n omilla kustannuksillaan tekemiä siivouksia on tehty 2 kertaa.

Tältäkin osin siis KKL:n käsitys oli oikea. Vakuusmaksuja on tarvinnut käyttää siivoukseen äärimmäisen harvoin eikä ole olemassa yhtään tapausta, että vakuus ei olisi riittänyt siivoukseen.

MH:n vastine tuo samalla myös mahtipäättöksellä toteutetun vakuusmaksujen kaksinker-  
taistamispäätöksen merkilliseen valoon.

Alun perin vakuuksien tuplaus perusteltiin sillä, että jätehuoltomaksut ovat kohonneet. KKL:n vastatessa, että kullankaivajat maksavat itse omat jätehuoltonsa suoraan ja vielä raskaimman päälle ja niiden nousu ei voi mitenkään tuoda korotuspaineita, MH esitti uusia perusteluita.

Uusi perustelu oli se, että maksut eivät riitä kattamaan siivoustapauksissa kustannuksia. Kun KKL pyysi tähän liittyen faktoja eli tilastoja, ei niitä toimitettu. Myöskään mitään hinta-arvioita siivouksista, kustannusarvioita, tarjouksia tai muita ei esitetty, vaikka sellaisiin tietoihin puheissa viitattiin.

Asiaa koskeviin sähköposteihin ei vastattu, eikä asiasta haluttu keskustella, vaan korotukset toteutettiin vahvemman oikeudella. Todennäköisesti koko asian takana oli yksittäisen virkamiehen halu vaikeuttaa kullankaivutoimintaa.

Tilastot tulivat julkisiksi vasta, kun niitä pyydettiin VTV:n raportin epäselvyyksiin liittyen suoraan pääjohtajan kautta. Samalla selvisi se, miksi niitä ei aiemmin haluttu antaa.

# Kullankaivajien epäilyt oikeiksi

*Yhteenveto MH:n vastineesta (lisää tietoja löytyy internetistä: [www.kullankaivajat.fi](http://www.kullankaivajat.fi))*

MH on joutunut huomauttamaan, mutta asia hoidettu:	8 tapausta
Asia kesken, LKL on luvannut hoitaa asian tarvittaessa:	3 tapausta
Asia kesken, valtaus voimassa:	2 tapausta
Vakuusmaksu käytetty:	1 tapaus (LKL avusti siivouksen järjestämisestä)
Siivousmaksu velottu jälkikäteen:	1 tapaus
MH väittää hoitaneensa loppuun omilla kustannuksillaan:	2 tapausta
Uusia valtauksia vaikka asiat ennestään hoitamatta:	1 henkilö neljällä eri paikalla
Lisäksi yksi kappale erittelemättömiä yleismarinoita	

Vuoden 1980 jälkeen on huuhdontakultavaltauksia ollut voimassa KTM:n kaivosrekisterin mukaan yhteensä 2021 kappaletta. Tähän määrään kannattaa ”ongelmatapaukset” suhteuttaa.

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry vaatii, että Metsähallitus peruuttaa vakuusmaksujen kaksin-

kertaistamisen, koska ne väitteet, joilla korotus perusteltiin, ovat osoittautuneet vääriksi. Kesään 2006 saakka voimassa ollut taso on ollut toimiva ja riittävä.

**LKL:n hallitus**

## YKSIKIN TAPAUS ON LIIKAA

Ongelmatapauksia on hyvin vähän verrattuna huuhdontakultavaltausten kokonaismäärään. Melkein kaikki kullankaivajat hoitavat asiansa mallikelpoisesti. On epäeettistä ja epäoikeudenmukaista vanhanaikaista isännöintimeininkiä, että koko porukkaa rankaistetaan muutamien harvan ongelman vuoksi.

Ihmisten – myös kullankaivajien – elämäntilanteet muuttuvat. Vanhoja kullankaivajia siirryttyä helpommille kaivumaille ja terveys tai talous voi tuhoutua. Tällaisten syiden takia valtauksia jää väistämättä siivoamatta, vaikka halua siihen olisi ollutkin. Näitä tapauksia Lapin Kullankaivajain Liitto ei halua moittia.

Mutta sellaista tapausta on vaikea puolustella, että vanhaa valtausta ei sii-

vota silkan välinpitämättömyyden vuoksi. Yksikin sellainen tapaus on liikaa.

Samoin LKL:n hallitus toivoo, että jäsenistö kiinnittäisi edelleen huomiota myös kultavaltausten toiminnan aikaiseen siisyyteen.

Kullankaivajat ovat siivonneet vanhoja paikkoja ihan itse ja esimerkiksi Ivalojoen jokivarsia yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Kesällä 2007 LKL:n jäsenet siivosivat Lemmenjoen Puskun-Ruitun aluetta.

LKL pitää nykyistäkkin tilannetta hyvänä – siivousongelmia on todistettavasti liioiteltu. Hyvästä tilanteesta huolimatta jatkossa LKL tulee työskentelemään sen eteen, että Metsähallituksen tilastoihin ei kerry enää yhtään ongelmatapausta.

**LKL:n hallitus**